

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorum Vita, Moribus, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Capvt LXIII. Ecclesiasticvs Svæsit famæ curator.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

sto enitatur ad seruandos homines, sic ars deludimur
arte bona scil. mala. Non circumueniamur à Satana, non
enim ignoramus cogitationes eius, 2. Cor. 2. v. 11.

CAPVT LXIII.

ECCLESIASTICVS SVÆ SIT

fama curator.

§. **F**Amam quæ est illarum dignitatis status legibus
moribus comprobatus, bonam, & præclarum
existimationem & habere & conseruare, & augete
tantur, formidentque & caueant amittere. Oportet
ait Apostolus 1. Timoth. 3. versic. 7. autem & illum
monium (bonæ vitæ) habere ab illis, qui foris sunt (ab
Ethnicis ne illi pristina opprobent peccata) ut non in
probrium (infamiam) incidat (fiatque commune pro
brium) & in laqueum Diaboli (ut illius ignominia qui
laqueo Diabolus partim fideles, partim infideles in
triat, eosq; & à Sacerdote & religione auertat. De
Apostoli loco Orig. hom. 6. in Leuit. & habetur 8. q.
cap. 15. Licet. Requiritur ergo in ordinando Sacerdote
li presentia, ut sciant homines, & certi sint, quod qui præla
tior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui in
virtute eminentior, ille eligatur ad sacerdotium & hoc attes
te populo, ne qua postmodum retractatio cuiquam ne qui
populus resideret. Hoc est, quod & Apostolus præcipit in ordina
one Sacerdotis, dicens: Oportet autem illum & testimonium
habere bonum ab iis, qui foris sunt. Quocirca & S. Timo
theum 1. epist. 5. vers. 22. à se ordinatum Episcopum hortatur
Apostolus ne temere & inconsideratè Clericos consecraret. Mem
inquit epist. 1. c. 5. v. 22. cito nemini imposueris, neq; commu
caueris peccatis alienis. Quam Apostoli sententiam explanat
S. Leo epist. 85. & dist. 61. c. Miramur. Quid est, ait, maius
imponere, nisi ante etatem maturitatis, ante tempus examinis
ante meritum obediencie, ante experientiam disciplina, Sacerdo
talem honorem tribuere non probatis? Et, quid communitatis
peccatis alienis, nisi talem effici ordinantem, qualis ille est, qui

non meruit ordinari? Sic & Apostoli ordinaturi Diaconos ajunt Act. 6. v. 3. Considerate, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Spiritu sancto & sapientia quos constituamus super hoc opus.

§, De hoc publico honestæ vitæ testimonio B. Cyprian. epist. 68. Quod & ipsum videmus de diuina auctoritate descendere, vt Sacerdos plebe presente, sub omnium oculis deligatur, & dignus atque idoneus publico iudicio ac testimonio comprobetur, sicut in Numeris Dominus Moyse præcepit dicens: Numer. 20. versic. 25. Apprehende Aaron fratrem tuum, & Eleazarum filium eius, & impone eos in montem coram omni Synagoga, & exue Aaron stolam eius, & indue Eleazarum filium eius, & Aaron appositus moriatur illic. Coram omni Synagoga iubet Deus constitui Sacerdotem, id est, instruit, & ostendit ordinationes Sacerdotales non nisi sub populi assistentis conscientia fieri oportere, vt plebe presente vel detegantur maiorum crimina, vel bonorum merita prædicentur, & sic ordinatio iusta & legitima, quæ omnium suffragio & iudicio fuerit examinata. Quod postea secundum diuinam magisteria obseruatur in Actis Apostolorum, quando de ordinando in locum Iude Episcopo Petrus ad plebem loquitur: Surrexit, inquit Act. 1. vers. 15. Petrus in medio discipulorum, fuit autem turba in vno. Nec hoc in Episcoporum tantum & Sacerdotum, sed in Diaconorum ordinationibus obseruasse Apostolos animaduertimus, de quo & ipso in Actis eorum scriptum est, c. 6. v. 2. Et conuocauerunt inquit, illi duodecim totam plebem discipulorum & dixerunt eis. Quod vtiq; idcirco tam diligenter & caute conuocata plebe tota gerebatur, ne quis ad altaris ministerium, vel ad sacerdotale locum indignus obreperet. Ordinari n. nonnunquam indignos, non secundum Dei voluntatem, sed secundum humanam presumptionem & hæc Deo displicere, quæ non veniant ex legitima & iusta ordinatione Deus ipse manifestat per Osee Prophetam dicens c. 8. v. 4. sibi metipsis constituerunt Regem & non per me. Propter quod diligenter de traditione diuina, & Apostolica obseruatione seruandum est, & tenendum, quod apud nos quoque, & fere per prouincias

Cur publice
fieri debeat
Clericorum
ordinatio.

vniversas tenetur, vt ad ordinationes rite celebrandas ad eam plebem, cui prepositus ordinatur, Episcopi eiusdem provincie proximi quique conueniant, & Episcopus deligatur plebi prete, quae singulorum vitam plenissime nouit, & vnus cuiusque actum de eius conuersatione perspexit.

*Ante ordina-
tionem in-
gutturandum
in Clerico-
rum vitam.*

§. Memoriae prodidit Lampridius in vita Alerandri Seueri solitos Christianos proponere publice nomina eorum, qui ordinandi erant Sacerdotes populumque rogare, vt si quis, quid criminis de quoque nosset, ediceret. Sic & ordinandorum nomina publicè proponi, in quibus illorum vitam inquiri sancit. Tendent. Synodus scilicet. 23. cap. 5. Cujus rei & in Ecclesia modo extant vestigia.

*Si soliditatis
est & crude-
litas fama
negligere.*

§. De hac famae integritate sollicitè tuenda per clarissimè philosophatur S. Augustinus libr. de bono viduit. c. 22. & habetur 11. quæst. 3. c. 54. Non san- diendi, siue viri sancti, siue femina, quando reprehensa quo negligentia sua per quam fit, vt in malam veniant suspi- cionem, vnde suam vitam longè abesse sciunt, dicunt siuam Deo sufficere conscientiam, existimationem hominum nam prudenter solum, verum etiam crudeliter contemnerent: occidunt animas aliorum siue blasphemantium viam Deo- bus secundum suam suspicionem quasi turpis quæ casta est dis- ceret vita Sanctorum, siue etiam cum excusatione imitantur non quod vident, sed quod putant. Proinde quisquis à crimi- nibus flagitiorum atque facinororum vitam suam custodit, siue nefacit, quisquis autem etiam famam, & in alios transferre est. Nobis enim necessaria est vita nostra, aliis forma nati- & vtique etiam quod aliis ministramus misericorditer ad salu- tem, ad nostram quoque redundat vtilitatem. Vnde non frustra Apostolus. Prouidemus, inquit Rom. 12. v. 17. 2. Cor. 13. 21. bona non solum coram Deo, verum etiam coram homini- bus. Idem dicit 1. Cori. 10. v. 33. Placete omnibus per om- nia, sicut & ego omnibus per omnia placeo, non quatenus quid mihi vtile est, sed quod multis, vt salui fiant.

*Bona de no-
bis estima-
tio proximi
necessaria.*

§. In quadam etiam exhortatione dicit, Philip. 4.
v. 8. De cetero, fratres, quaecunq; sunt vera, quaecunq; sancta,
quaecunq; iusta, quaecunq; casta, quaecunq; charissima, quaecunq;
bonae fama, si qua virtus, si qua laus: haec cogitate, quae & didi-
cistis & accepistis, & audistis, & vidistis in me. Cernis quem-
admodum inter multa quae exhortando commonuit, non negle-
xerit ponere, quaecunq; bonae fama, duobusq; verbis cuncta con-
cluserit, vbi ait, si qua virtus, si qua laus. Ad virtutem namq;
pertinent, quae antea memoravi bona, fama verò ad laudem.
Puto quod non laudem hominum pro magno sumebat Aposto-
lus alio loco dicens, 1. Corinth. 4. v. 3. Mihi autem minimum
est, ut à vobis iudicer, aut ab humano die. Et alibi Galat. 1.
versiculo 10. si hominibus placerem, Christi seruus non essem.
Et iterum 2. Corinth. 1. v. 12. Nam gloria nostra haec est, te-
stimonium conscientiae nostrae. Sed illorum duorum, id est, bo-
nae vitae, & bonae fama, vel quod breuius dicitur, virtutis &
laudis, vnum propter seipsum sapientissimè retinebat, aliud pro-
pter alios misericordissimè prouidebat. Sed quoniam quanta-
libet humana cautela suspiciones maleuolentissimas non potest
omni ex parte vitare vbi pro existimatione nostra quidquid re-
cte possumus fecerimus, si aliqui de nobis vel male credendo for-
mam nostram decolorare conantur, adsit conscientiae solatium,
planèq; etiam gaudium, quod merces nostra magna est in caelis
Matth. 5. v. 11. 12. etiam cum dicunt homines mala multa de
nobis pietatem iusteq; viuentibus. Illa enim merces tanquam
stipendium est militantium; per arma iustitiae, non solum dex-
tra, verum etiam sinistra, per gloriam scilicet & ignobilitatem
per infamiam & bonam famam. 2. Corinth. 6. v. 8. hoc est:
siue honore & laude, siue probro & vituperio nos af-
ficient homines.

Contra fal-
sas crimina-
tiones, qui-
bus à nobis
nulla data
ocasio exer-
cenda pati-
entia.

§. Idem sapientissimus & beatissimus Augustinus
sermon. 49. de diuinis, qui est primus de communi vi-
ta Clericorum, & habetur 12. quæst. 1. cap. 10. Nolo.
Vobiscum, inquit, hic viuimus, & propter vos viuimus: &
intentio votumq; nostrum est, ut apud Christum vobiscum sine

C c 6, 3

fine

sine viuamus. Credo autem ante oculos vestros esse conuersionem nostram : vt & nos dicere fortassis audeamus, quam illi multum impares qui dixit, 1. Corinth. 11. vericulo. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Et ideo nolo, vt aliquis de nobis inueniat malè viuendi occasionem. Prouident enim bona, vt ait idem Apostolus 1. Corinth. 8. vericulo.

Fama propter proximum necessaria. non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus. Propter nos, conscientia nostra sufficit nobis ; propter vos, fama non non pollui, sed pollere debet in vobis. Tenete quod dixi, atque

Inhumanus & ferus vir Ecclesiasticus, bonum nomen nesciens. distinguite. Duae res sunt conscientia & fama. Conscientia tibi, fama proximo tuo. Qui fidens conscientia sua negligenter suam, crudelis est : maxime in loco positus, de quo dicit Apostolus scribens ad discipulum suum Titum 2. vericulo 7. Circa omnes te ipsum bonorum operum praeceptum : nostis omnes, aut pene omnes sic nos viuere in ea domo qua dicitur domus Episcopi, vt quantum possumus imitemur

Apostolicam sum suam vitam auxit. Sanctos, de quibus loquitur liber Actuum Apostolorum cap. 1. vericulo 32. Nemo dicebat aliquid proprium, sed erant illi omnia communia. Qui forte aliqui vestrum non sunt tam diligenter vitae nostrae scrutatores, vt hoc sic nouerint, quomodo volo vos nosse : dico, quid sit quod breuiter dixi.

S. Augustin. S. Cœpi boni propositi fratres colligere, comparare meam religionem pauperum habentes, sicut nihil habebam, & imitantes me : vt quomodo ego tenuem paupertatulam meam vendidi, & pauperibus erogavi, sic facerent, & illi, qui mecum esse voluissent, vt in communi viueremus. Commune autem nobis esset magnum

Religioso pauperi non licet quicquam habere proprium. Curiosa inuestigatio inuitum diffidentia signum. & vberimum pradium ipse Deus. Ecce, quomodo viuamus. Nulli licet in societate nostra habere aliquid proprium, sed forte aliqui habent. Nulli licet : si qui habent, faciant, quod non licet, Bene autem sentio de fratribus meis, & semper bene censeo, ab hac inquisitione dissimulaui : quia & ista querere, quasi male sentire videbatur. Noueram enim & noui omnes, qui mecum viuerent, nosse propositum nostrum, nosse legem vitae nostrae.

§. Verè& difertè pro suo ingenio Beatus Hieronymus epistola 11. ad Ageruchiam cap. 5. Si Timotheo, ait, dicitur 1. epistola cap. 5. versic. 11. Adolescentiores viduas deuota. Et iterum 1. epistola capit. 5. versicul. 2. Ama, ^{Nefama no-} ^{stra iudatur} ^{ne vitanda,} vt matres; adolescentulas, vt sorores cum omni castitate: quare tu me commonentem non audias? Fuge perso-^{suspecta de} nas, in quibus potest mala conuersationis esse suspicio: nec ^{utro perso-} paratum habeas illud è triuio: Sufficit mihi conscientia mea: ^{na vitanda,} non curo, quid de me loquantur homines. Et certe Apostolus providebat bona, non tantum coram Deo, sed etiam coram hominibus; 2. Corinth. 8. versiculo 21. ne per illum nomen Dei blasphemaretur in gentibus.

§. Habebat vtique potestatem sororem mulierem circumducendi, 1. Corinth. 9. versiculo 5. sed nolebat se iudicari ^{Apostolus} ^{solicitus fa-} ^{ma custos.} ab infideli conscientia. Et cum posset de Euangelio uiuere, diebus ac noctibus laborabat manibus suis, ne quem grauaret credentium. 1. Thessalonicens. 2. versiculo 9. 2. Thessal. 3. versic. 8. Si scandalizat, inquit 1. Corinth. 8. versiculo 13. esca fratrem, in æternum carnem non manducabo. Dicamus & nos: si scandalizet soror, vel frater non vnum, & alterum, sed totam Ecclesiam, nec sororem videbo, nec fratrem. Melius est rem familiarem minui, quam salutem animæ perire. Melius est amittere, quod, velimus, nolimus, aliquando perituum est. Melius est sponte dimittere, quam id amittere, pro quo omnia dimittenda sunt.

Elegans si-

militudo.

§. Et homilia 38. in Matth. operis imperfecti Diui Chrysostomi: Quemadmodum, inquit, medicus quando primo ingreditur ad infirmum, statim de stomacho eius interrogat, & eum componere primum festinat: quia si stomachus sanus fuerit, totum corpus validum est: si autem dissipatus fuerit, totum corpus infirmum est. Ita si Sacerdotium ^{Quod cor &} ^{stomachus} ^{in corpore} ^{hoci: Christi} integrum fuerit, tota Ecclesia floret, si autem corruptum fuerit, omnium fides narcida est. Cor autem & stomachus Sacerdotes intelliguntur, quia in rebus spiritualibus per eos ^{ano populo} ^{sacros} ^{totus}

totus populus gubernatur. Et sicut cor sapientie locus est, ita Sacerdotes sunt receptacula sapientie spiritualis, Esaias dicitur de regibus quidem: Omne caput in dolore, de Sacerdotibus autem: Omne cor in tristitia. Sicut enim stomachus accipiens cibum, coquit eum in seipso & per totum corpus dispergitur, & Sacerdotes accipiunt scientiam sermonis per Scripturam Deo, & excoquentes eam in se, id est, tractantes & meditando apud se, vniuerso populo subministrant. Et sicut stomacho ministrante, vnumquodque membrum suscipit nutrimentum, conuertit ipsum in se secundum suam naturam, ut puta qui suscipit iecur, totum fit sanguis: quod autem suscipit fel, fit

*Verbum Dei
pro cuiusque
affectione
suscipitur.*

efficitur totum: quod vero ascendit in pulmonem, phlegma efficitur: quod autem in mamillas, totum efficitur lac. Sic Sacerdotibus in Ecclesia loquentibus verbum omnes suscipiunt, & quisque autem conuertit illud secundum proprium cor, ita vnum id ipsum verbum in cordibus quidem rectis procedat ad vitam, in cordibus autem peruersis suscitetur iracundiam, quod in aliis autem operetur dilectionem dulcissimam, quasi in aliis autem odia, quasi phlegma nocuum & expuendum. Ideo ergo Sacerdotes quomodo vos componatis in verbo & opere. Quoniam sicut in corpore, si aliquid informatum fuerit membrum, non omnino languet & stomachus: si autem stomachus languerit, omnia membra inveniuntur infirma. Sic si aliquis

*Improbis
sacerdos & non
secum intra-*

Christianorum peccauerit, non omnino peccant & Sacerdotes. Si autem & Sacerdotes fuerint in peccatis totus populus conuincitur ad peccandum. Ideo vniuersusque Christianorum pro peccato reddet rationem: Sacerdotes autem non solum pro peccato, sed & pro omnium peccatis redditur. Sunt rationem. Vnde &

*Sacerdos
pro suis, &
pro aliorum*

arborem pallentibus foliis marcidam, & intellexit studiosus agricola, quia lasuram in radicibus haberet. Nam vere quoniam peccatis rati admodum quum videris arborem pallentibus foliis marcidam, non reddet intelligis, quia aliquam culpam habet circa radice: ita cum

videris populum indisciplinatum & irreligiosum, sine dubio cognosce, quia sacerdotum eius non est sanum.

§. Vitia Antistitum se effundunt in populum, vt benè ait S. Gregorius Nazianzen. Apologetico 1. Neq; enim vel pannus tincturam ita facile contrahit, vel is, qui fetido aut sua ut odori propius sese adiunxit, eius particeps sit vel vapor qui-
Pulchra simula.
 dam morbidus & noxius pari facilitate in aerem diffunditur, ac per aerem animantibus impertitur (quam nos vero nomine pestem dicimus) vt subditi praefectorum vitio celerrimè imbui atque impleri solent, & quidem multo facilius quam virtute. Hoc enim est, quod vitium probitatem maxime superat, quodque ipse animaduertens indignissime acerbissimeq; fero, quod Citius vitium cum res quaedam facile imitabilis & exprompta sit improbitas, nihilque minoris negotii difficultatisque sit, quam malum fieri; etiam si nemo ducem se nobis ad vitium praebeat, rara tamen atque ardua est virtutis adeptio, quamlibet etiam multis modis ad eam inuitemur ac retrahamur. Quod etiam ipsum à Beatissimo Aggaeo capit. 2. animaduersum mihi fuisse videtur, cum admiranda illa verissimaq; imagine vteretur: Percontamini ex lege Sacerdotes, num si caro sancta in veste cibum aliquem aut potionem aut vas denique aliquod tetigerit, rei admota sanctitatem protinus allatura est? Quod cum pernegassent, Percontamini rursus, inquit, si qua res impuritatis eorum propius admota fuerit, nonne impuritatem statim contrahet? tanquam videlicet eam piaculi participem fore, puritatemque suam contagione amissuram esse haud dubie affirmaturi sint. Quib; verbis, mea quidem sententia, hoc significat, vitium in virtutem huiusmodi esse, vt eam homines non nisi summo labore adipisci queant: quemadmodum nec humida materia ignem facile excipere solet: contra ad vitii perceptionem omnes fere mortales promptos idoneosq; esse non secus, vt opinor, ac stipula quaedam ad scintillam ac ventum ob natura siccitatem facile accenditur, atq; consumitur. Citius enim exiguum vitium vberrime largissimeq; cupiam impertiri queat, quam vel copiosissima virtus parce communicare. Nam & exiguum absinthium amarorem suum melli celerrime impertierit: mel contra ne duplo quidem maius dulcedinem suam

Citius vitium Antistiti quam virtutem emulatur populum.

Exiguos ardens euexit ad athera virtus.

Vitium in procliu.

Absinthium & mel.

*Pictura ma-
la non imi-
tanda.*

ab sinthio infuderit : ac paruo quidem lapide submoto flamen totum in prouum trahitur : eiusdem autem impetus firmissimo etiam aggere cohiberi reprimiq; vix potest. Hoc igitur primum ex his quæ diximus, prouidendum est, nec eximia admirandeq; virtutis mali Pictores appareamus, aut, vt rectius loquar, non mali fortasse Pictores sed malum plebi exemplar, atq; in illud prouerbiale incurramus, aliis mederi tentantes, cū ipsi vlcibus scateamus.

§. Itaque sic nos existimet homo, (quilibet) vt ministri Christi & dispensatores mysteriorum Dei (hoc est arcana & diuinæ doctrinæ ac Sacramentorum Christi) 1. Corin. 4. versic. 1. & in omnibus exhibeamus nosmetipsos, sicut Dei ministros in multa patientia, 2. Corin. 6. versic. 4. Profecto qui de sustentatione, de diuitiis solliciti sunt, multo magis pro fama laborare debent : siquidem : Melius est nomen bonum quam diuitiæ multæ, super argentum & aurum, gratia bona, Prouerb. 22. versic. 1. Docet Salomon præclaram famam longe anteponendam opibus, & gratiositatem ac amabilitatem apud Deum & homines plurimum thesauris præstare, hæc enim bona vtilia sunt, illa verò honesta, honestas autem vtilitati præponderat. Plautus in Mostellaria :

Ego si bonam famam seruasse, sat ero diues.

Et salutare monicum est :

Omnia si perdas, famam seruare memento,

Qua semel amissa postea nullus eris.

*Vt honestum
conseruent
nomen, quod
Clericis agē-
dum docet
Conc. Trid.*

Et illud Ecclesiast. cap. 41. versic. 15. Curam habere de bono nomine, hoc enim magis permanebit tibi, quam mille thesauri pretiosi & magni. Famam & virtutis celebritatem non modo in Diaconis & Sacerdotibus, sed etiam in Episcopis & purpuratis Principibus, Tridentina Synodus desiderat sess. 25. cap. 1. de Reformatione : Optandum inquit, vt ii, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ sint partes, agnoscant; ac se non ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxum, sed ad labores & sollicitudines pro Dei glo-

*Ad quid So-
cietas Episco-
pi.*

ria vocatos esse intelligant, nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamq; facilius inflammandos, si propositos suos viderint non ea, quæ mundi sunt, sed animarum salutem ac coelestem patriam cogitantes. Hæc cum ad restituendam Ecclesiasticam disciplinam præcipua esse sancta Synodus animaduertat; admonet Episcopos omnes, vt secum ea sæpè meditantes, factis etiam ipsis ac vitæ actionibus, quod est re-

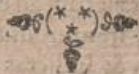
Episcoporum
emendatio
Ecclesiastica
disciplina in
laurea.

luti perpetuum quoddam prædicandi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis verò ita mores suos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continentiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo sanctæ humilitatis exempla petere possint. Quapropter, exemplo Patrum nostrorum in Concilio Carthaginensi, non solum iubet, vt Episcopi modesta supellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint: verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueant, ne quid appareat, quod à sancto hoc instituto sit alienum; quodq; non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatis contemptum præ se ferat. Quæ verò de Episcopis dicta sunt, eadem non solum in quibuscunq; beneficiis Ecclesiasticis, tam secularia, quam regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione obseruari, sed & ad sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales pertinere decernit: Hæc de honesta fama & bona existimatione Ecclesiasticis summopere necessaria nobis dicta sint, nunc etiam rationes eius conciliandæ, tuendæ & augendæ exponamus. Vbi primo loco omnibus gratiosissima

Episcoporum
frugalitas.

Cardinales
à lege Eccle-
siastica non
exempti, sed
eius præcipui
cultores.

occurrit Modestia.

CAP.